

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

KAREN BERGER
f. WEDEL

Ett konstnär-bröllop

De nygifta bebo nu ett vackert och konstnärligt inredt hem vid Upsalagade, och där har författaren, i hägnet af sin nyvunna lycka, redan börjat fördjupa sig i ett intensivt litterärt arbete. Till våren utkommer sålunda en novellsamling af hans hand, till julen ämnar han publicera en omfattande stockholmsroman, och på höstsidan beräknar han att vara färdig med ett skådespel, helaftonstycke. "Jag har aldrig varit i sådana arbetstag," skrifer han i ett brev till en af sina vänner i hemlandet, "men någon gång skiner ju solen för enhver."

Henning Bergers raska och träffsäkra skildringskonst har ju redan eröfrat en stor läsekrets här hemma, och de gynnsamma förhållanden, under hvilka han nu får ge sig det litterära arbetet i våld, skola helt säkert bidra att vidga och fördjupa innehållet i hans blifvande produktion.

Köpenhamn är föröfrigt en stad, där en nordbo kan trifvas och arbeta, om han utöfvar konstnärens yrke. Och för en författare torde det vara af en viss nytta att se sina landsmän på något afstånd, medan han skildrar dem. Man behöfver gå på andra sidan gatan för att kunna iakttaga arkitekturen på sitt eget hus, och ens egna fönster bli dessutom mera måleriska, sedda från grannens hem.

De vackra porträtt, Idun i dag har nöjet bringa af de nygifta, äro tagna: fru Bergers af Henning Jensens Dötre i Köpenhamn, hennes makes af Ferd. Flodin, Stockholm.

I SLOTTSKIRKEN i Köpenhamn vigdes den 2 dennes författaren Henning Berger och fröken Karen Wedel, dotter till Notarius publicus Wedel och hans maka, född Gude. "Ysais" och "Syndafloedens" diktare har genom detta äktenskap kommit i nära förbindelse med en af Danmarks mera bemärkta släkter, hvarifrån utgått flere konstnärliga förmågor, hvilkas namn blifvit prydnader för dansk kultur.

En broder till den svenska författarens hustru är porträttmålaren Herman Wedel, som slog igenom med ett porträtt af sin syster, hvilket nu hänger på danska Nationalgalleriet. En annan släkting är litteraturhistorikern Valdemar Vedel, hvilkens bok "Svensk romantik" på ett lika spirituellt som sakrikt sätt ställer den gustavianska tidens litterära Sverige i kritisk belysning, på samma gång som författaren afslöjar sig som en varm vän af svensk odling.

Hvad fru Karen Berger själf beträffar, har hon vunnit ett ansedt namn som en af Danmarks allra bästa pianister. Elev af Stockmar och Neruda, prisas hon särskildt såsom själf full tolkarinna af Chopins musik.

Vid bröllopsmiddagen, hvilken ägde rum i all stillhet i brudens föräldrahem, utgjordes de svenska gästerna af författaren Hjalmar Söderberg och skulptören Carl Eldh.

HENNING BERGER

Adèle Ljunggren, född Ehrensvärd.

DET ÄR FÖDELSEDAGSFEST den 10 mars i det gamla hemmet vid Mårtenstorget i Lund. Vänner från när och fjärran, barn och barnabarn komma med famnen full af blommor att bringa sin hyllning åt professorskan Adèle Ljunggren, som i dag fyller åttio år. Åttio

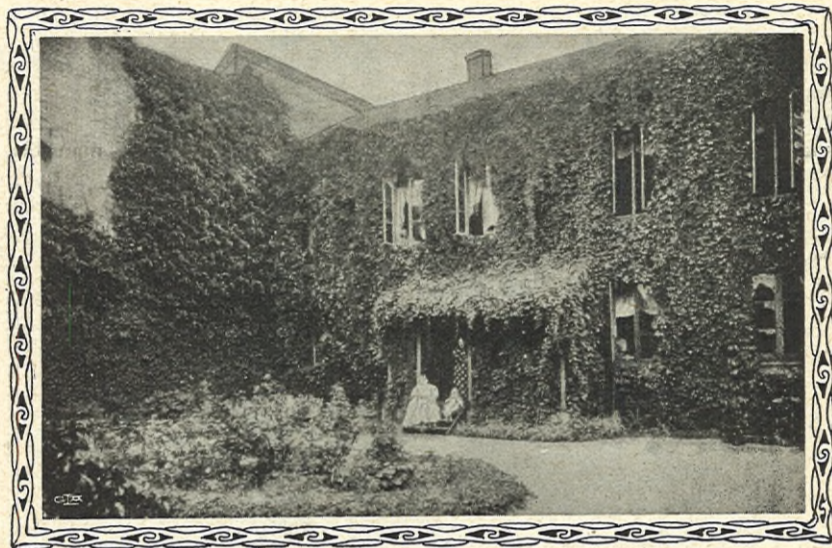
år! Hur varligt ha de ej gått fram öfver hennes hufvud och hur ha de ej låtit hennes själ och sinne få bibehålla sin ungdomsfriskhet och spänstighet. Vår har det alltid synts mig vara både i hem och hjärta hos Adèle Ljunggren. Vår tidigare än annorstädes bland hundratals sippor i trädgården, solig vår i den vackra murgrönsbeklädda salongen och vår framför allt i hennes rika hjärta, som alltid klappat varmt och förstående för både unga och gamla.

Det har så många gånger de senaste åren skrivits om den stora roll det Ljunggrenska hemmet under nära ett halft sekel spelat i Lund, då många studentgenerationer samlades omkring sin inspektor och rektor, den gustavianskt spirituella Gustaf L., men då var det ock som det visade sig, hvilken utmärkt maka och husmor han hade vid sin sida. Hur väl förstod hon ej att sekundera hans lifliga och rörliga temperament med sitt älskvärda lugn och sin blida vänlighet, ofta med ett varmt ord, ett hjärtligt omdöme mildrande ett skämt, som kanske blifvit en smula för uddigt. Vid fester eller ihvardagslag, när helst man haft den glädjen att vara bland gästerna därstädes, alltid har man mötts — och mötes ännu — af den fläkt af förfining, den stilla värdighet och den varma hemtrefnad, som blott

kan komma till sin rätt, där en god och bildad kvinna för spiran.

Och när tunga moln förmörkade hennes himmel, då framträdde det djupa allvar, som alltid utgjort grunden i hennes karaktär. Hon bar de pröfningar, som en lång tid lades på hennes skuldror, ödmjukt och stilla, aldrig glömande den stora lycka, som en gång varit hennes, och därför ur stånd till ett bittert ord, då den svunnit.

En dansk författare säger i en af sina skrifter: "Der existerer en Hjemmets Aand, som svinger sin Tryllestav over alle dem, der træder ind over Tærskelen," och den trollstafven har visat sig vara af rent guld i hennes hand som fört den i det gästfria och vördade gamla Ljunggrenska hemmet. LADY LEILA.

LJUNGGRENSKA GÅRDEN I LUND.

"Den rätta boken i

Å. P. A. NORSTEDT & SÖNERS förlag har för kort tid sedan utkommit en bok med titeln "Bibliotek och folkuppfostran; anteckningar från en studieresa i Amerikas förenta stater." Denna bok, hvilken vår anmeldare här nedan behandlar, har till författare fu d:r fröken Valfrid Palmgren och utgör en redogörelse

IDESSA DAGAR, då en våg af harm öfver den smartness, medels hvilken sluga geschäftsmakare lyckats kolportera ut hundratentals exemplar af förbrytare- och sensationslitteratur bland ungdomen, går fram öfver landet, kommer man mer än någonsin att tänka på, huru litet därmed är vunnet, att ett högt procenttal inom ett folk är läskunnigt, då detta procenttal sedan stannar vid läsningen af mindervärda saker. Och det är just, hvad som oftast är förhållandet. "Lämnar man den stora massan åt sig själf," yttrar en af de främsta auktoriteterna på folkbildningens område i Tyskland, Heinrich Wolgast, "så läser den ingenting annat än tidningen och kolportageromanen." Men då må man väl fråga sig, om det resultatet motsvaras af allt det arbete, som under skolåren nedlagts på modersmålsundervisningen.

Nu kan man ju invända. att då vi här i Sverige släppa ifrån oss våra folkskolebarn redan i 12-årsåldern, vi knappast kunna hinna att hos dem tända håg för ädel läsning, och att det därför är alldeles naturligt, att många af dem skola bli passionerade läsare af t. o. m. den värsta arten af kolportagelitteraturen, förbry-

DOKTOR VALFRID PALMGREN.
F. Flodin foto.

den rätta stunden".

öfver hennes med statsanslag för något år sedan företagna studieresa i Amerika. Doktor Palmgren, som tog sin grad år 1905 och först varit verksam som språklärarinna i Palmgrenska samskolan, utnämndes samma år till amanuens vid K. Biblioteket i Stockholm, hvilken befattning hon fortfarande bekläder.

tarehistorierna. Men kan man då ej göra någonting för att hindra, att så sker? Ha vi helt enkelt rätt att, då vi se, huru många offer denna litteratur kräfter bara på några månader hos oss, slå oss till ro med tanken, att på flera håll cigarrhandlarna stängt sina dörrar för distributörerna och att billiga häftesserier af god litteratur komma att ges ut?

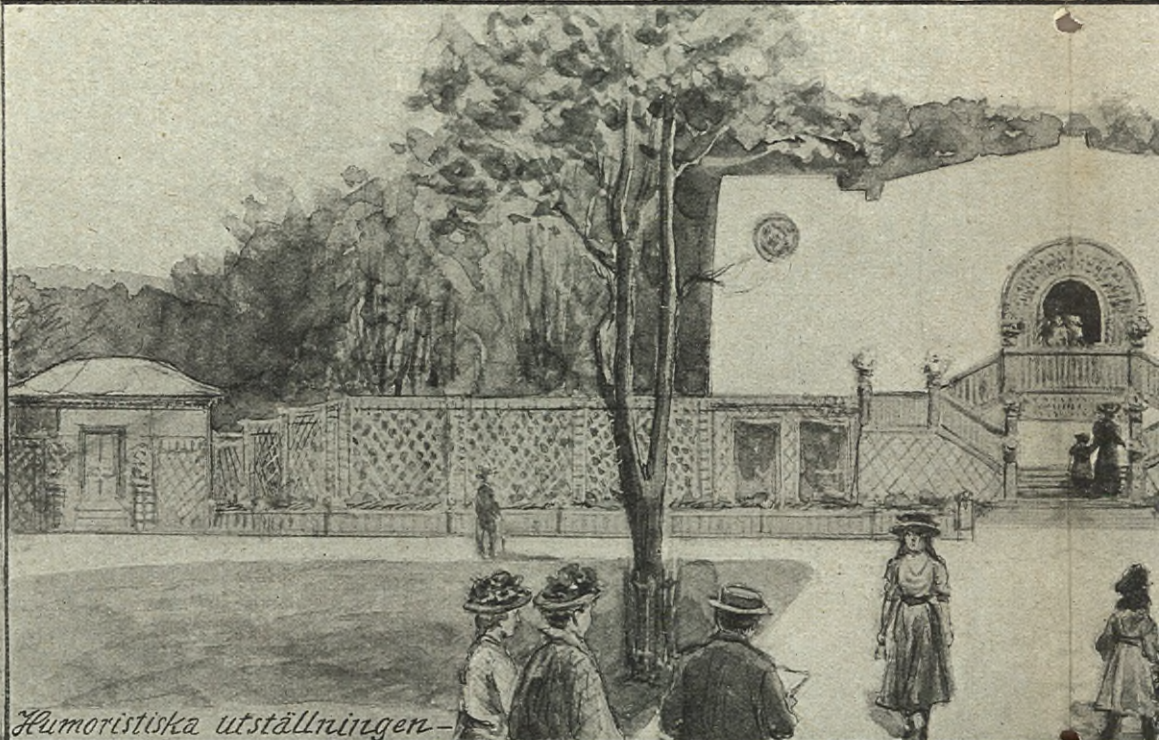
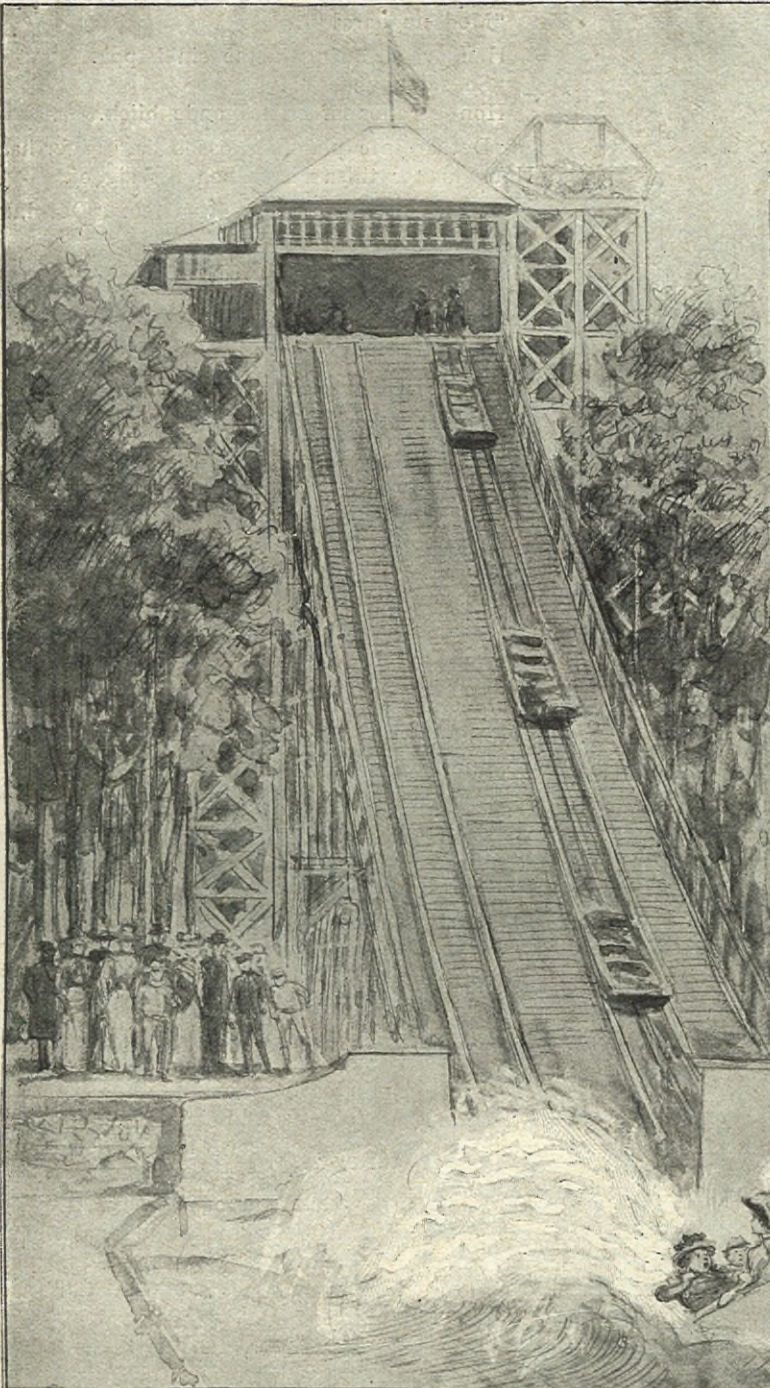
Jag tror inte det. För det första finns det hundrade utvägar att insmuggla böcker i hemmen — just i dessa dagar öfversvämmas en stadsdel i Stockholm af halfstora pojkar, som, då de bli hindrade att komma in i våningen, kasta in i köken några exemplar af en afläggare af Nick-Carter-litteraturen, "Den röda masken", högsensationell folkroman — och vidare ha redan tusentals pojkar genom läsningen af ett 40- eller 60-tal "bloddrypande" häften fått sin smak så förskämd, att kraftiga impulser utifrån måste komma till dem, om de ej skola vandra vidare på det sluttande planet — smakens totala fördärfvande.

Ett — nej, flera — svar på frågan: Hvad skall man göra? en fråga, som Folkbildningsförbundet väl först och främst bort ta upp, finner man, synes det mig, i ett nyutkommet ar-

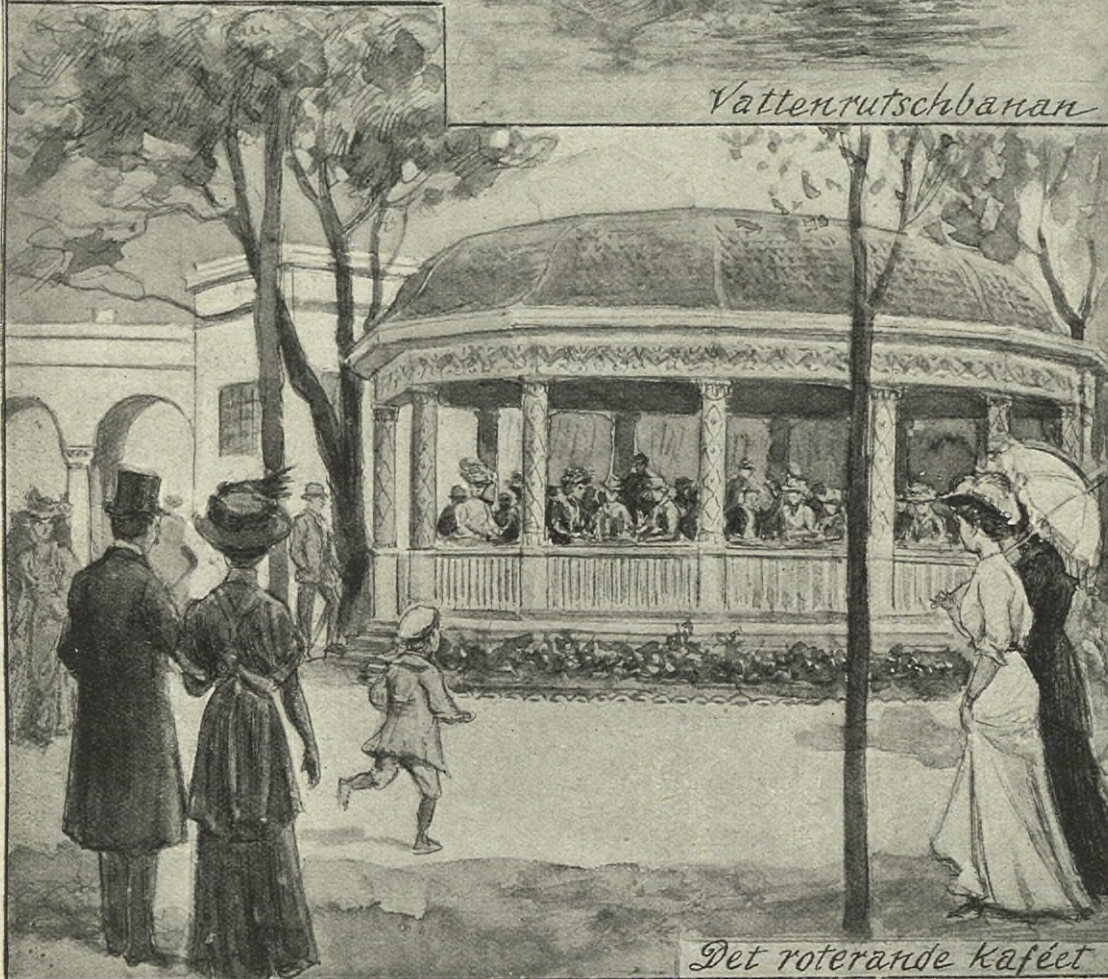
PÄRMAR till **Idun 1908**
och föregående år

tillhandahållas till följande priser: Kunna erhållas i närmaste bokhanddel eller direkt från Iduns expedition, Iduns Romanbibliotek, röda eller gröna 0: 50 om rekvisition och likvid i postanvisning Iduns Hjälpreda, röda eller gröna... 0: 50 insändes.

Hur vi sko på Sommarens St

Humoristiska utställningen

Vattenrutschbanan

Det roterande kaféet

DÅ VI i början på året gäfvö en redogörelse för hur sommarens konstindustriella utställning tänkes ordnad, förbigingo vi den viktiga faktor i utställningens fysionomi, som kallas nöjesafdelningen, af det skäl, att planerna för densammas ordnande då ännu voro helt sväfvande. Nu, ett par månader senare, har man kommit därefter att kunna uppdra konturerna ganska fast, och vår artist har därför varit i stånd att ge en konkret bild af de olika anordningarna för besökandenas förlustelse och förfriskning.

Denna afdelning af utställningen har öfvertagits af ett konsortium, bestående af arkitekt David Blomberg samt ingenjörerna F. Söderberg och F. Ahlsell. Utställningens arkitekt, Ferdinand Boberg, är också deras, därigenom är man tryggad mot risken att de nöjesafdelningen tillhörande byggnaderna bryta sig ur den vackra och värdiga ram han skapat åt det hela.

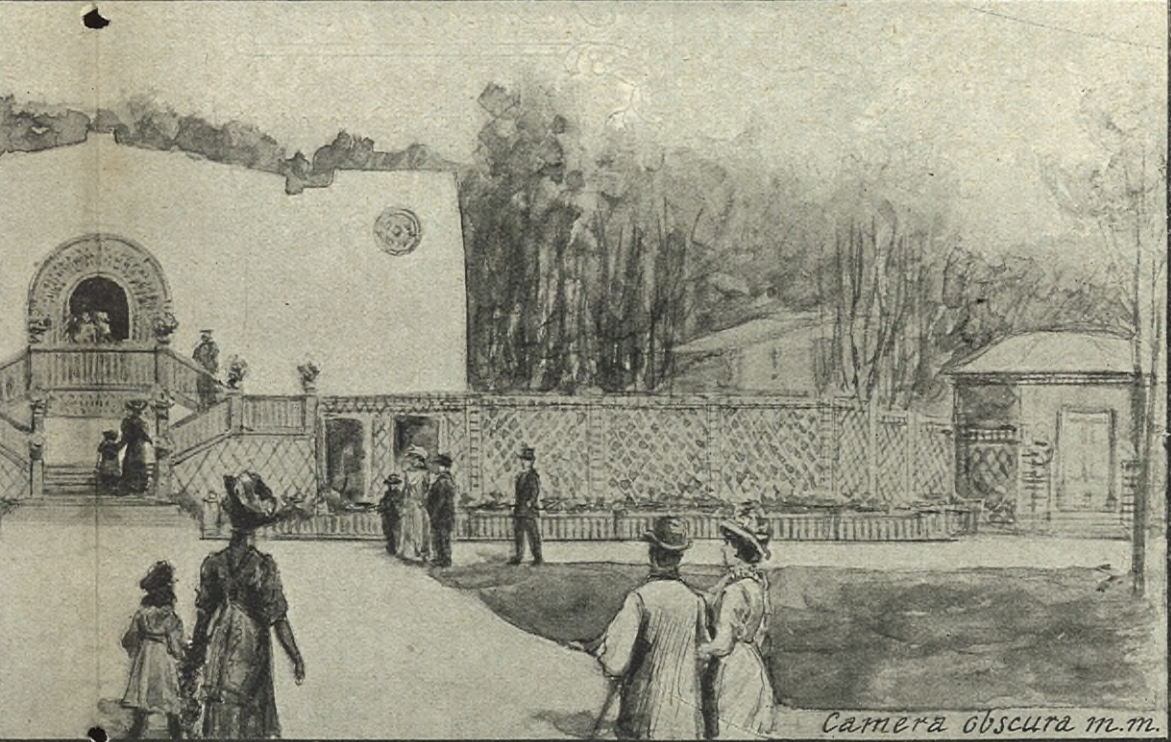
Sedan 1897 års utställning har världen gått framåt och nöjena med den, därpå komma vi att i sommar få se bevis. Den största nyheten och den, som kanske kommer att väcka mest uppseende, är vattenrutschbanan, hvaraf man ännu ej ens ser vattnet, eftersom isarna ligga tjocka i bukten, men som kommer att bli belägen nere i vänstra hörnet af utställningen. Man placerar sig åtta man högt i en flat båt vid öfre änden af banan och glider så ner i god fart, båten hoppar tre gånger på vattenytan och vågorna stänka högt omkring. Kvinnor och barn skrika naturligtvis högt af förtjusning och förskräckelse, men icke en droppe vatten kommer på passagerarna, och vågbrytaren af betong tryggar för all fara.

En annan projekterad anordning, beräknad att bereda liknande nervkittlande sensationer, blir det på en kulle belägna utsiktstornets spiralrutschbana. Sedan man färdats upp i hiss och från tornkrönet beundrat utsikten, kan man hastigt och lustigt skaka bort detta och alla intryck genom att rutscha ner i en släde på en kring tornet lindad glidbana.

Då det i fjol talades så vidt och bredt om det tråkiga Stockholm, framhäfdes bl. a. önskvärdheten af en offentlig dansbana. Nöjeskommittén har haft idén i minnet och ämnar nu söka introducera den hos publiken. Nere vid bukten bygges därför en präktig öppen dansbana 15 m. i diameter, där ett förstklassigt litet kapell kommer att spela och en särskildt engagerad dansmästare leda dansen. Man kommer att lägga an på att få dit alla skikt af publiken från det öfversta och neråt. Vid 5-o'clock-danserna och bostonaftnarna med högre priser beräknar man att få se ett slag af besökande, medan dessa under de vanliga aftnarna lämna rum för ett annat, till alla parters trefnad. Om dansbanan blir populär, är

helt s
gemytl
pendar
roterar
den b
rundt,
man o
farlig
själfva
ranten
den, v
pergol
nas b
viner,
— —
med o
kunna
Min
progra
som d
till de
ning.
och m
den h
interiö
som o
katyre
däri l
faren
Spö
drakar
de me
värdef
smala
stora
dem,
och b
för oli
till de
Väfnac
lig och
att id
nöjen
gården
man g
glad o
Tea
som s
ningen

Skola roa oss. Stockholmsutställning

Camera obscura m.m.

Utsiktstornet

för hur
des ord-
ningens
käl, att
oro helt
an kom-
ka fast,
konkret
förlus-

helt säkert ett slag vunnet för de enklare och mera gemytliga nöjena i det stela Stockholm. Dansbanans pendant å planen framför nedre ingången blir det roterande kaféet, också en nyhet för Sverige. Icke den besökande, utan golfvet själft svänger här sakta rundt, och växlande vyer passera för ens blickar, medan man dricker sitt kaffe eller sin lemon squash. En farlig rival till kaféet blir antagligen tavernan nere vid själfva vattenkanten, strax i närheten af hufvudrestauranten. Ett par väldiga gamla popplar öfverskugga den, vid kajen komma fyra gondoler att gunga, mellan pergolans gröna klängen skymta de sydländska flickornas brokiga dräkter, när de skänka i af sitt hemlands viner, och innifrån höres klangen af mandolin och sång — — — programmet är ju ingalunda originellt, men med den plats som den lilla vinstugan fått, bör den kunna bli något ganska förtjusande.

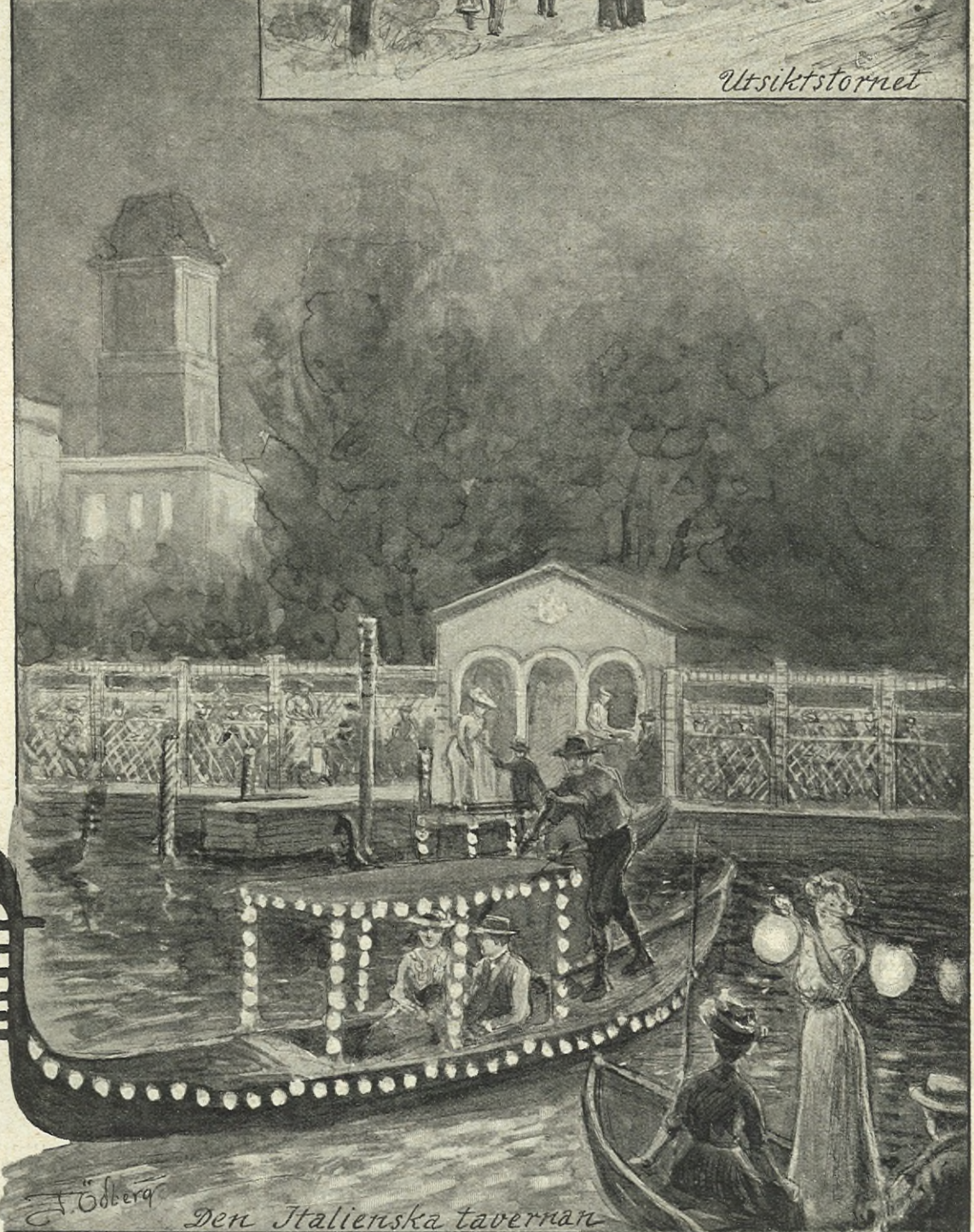
framåt
nmar få
kanske
utschba-
isarna
belägen
placerar
f banan
gångar
Kvinn-
ing och
mer på
all fara.
bereda
n kulle
an fär-
tsikten,
och alla
n kring

Min spalt är snart slut, icke så numren på nöjesprogrammet. Ännu är icke ett ord nämndt om hvad som döljer sig bakom den hemlighetsfullt slutna fasaden till den imponerande byggnaden på vår mellersta teckning. Byggnaden kallas "Humöristiska utställningen", och man afser att där skämta med ingenting mindre än den heliga konsten och konstindustrien. Fyra rumsinteriörer anordnas i olika stilarter, alla karikerade, liksom de taflor och skulpturer, som pryda dem. Karikatyren blir hvass, dock ej så påtaglig att icke — och däri ligger det roligaste — en och annan mindre rörfaren kan låta lura sig till att ta det hela på allvar.

Spökslott, med Hvita frun och fjättrade guldfjälliga drakar, camera obscura och kinematograf representera de mera populära nöjena. En plan, som bör kunna ge ett värdefullt tillskott till afdelningen, går ut på att å den smala remsan mellan utställningens vänstra långa och stora promenaden anordna en marknad efter mönster af dem, som ännu samla landtbefolkningen till köpingar och byar. I stånd efter stånd komma representanter för olika landskap och färdigheter att utbjuda sina varor till de besökande och åskådliggöra deras tillverkning. Väfnad, träskärning, smide och karamellkokning, manlig och kvinnlig bondeslöjd med ett ord, kommer där att idkas, och den landtliga marknadens karaktäristiska nöjen skola ej saknas. På en kulle kommer gästgivarvärdgården att ligga som medelpunkten i marknaden, som man gärna vill tänka sig verkande genom en prägel af glad och saftig bondbarock.

Teaterfrågan är ännu icke löst, men det är så godt som säkert att vi utom alla öfriga attraktioner å utställningen äfven komma att få en prydlig sommar-teater.

E. — ER.

F. Boberg Den Italienska tavernan

Till större delen efter originalskisser af arkitekten F. Boberg.

"Som agnar för vinden."

En berättelse från jordbäfnings-

Landet för Idun af Astrid Ahnfelt.

(Forts.)

RÄDDNING... det vore döden. För mig vore det ingen räddning. Om de mina är döda, hvad skulle lifvet då kunna vara värdt för mig?

— Försök att jaga bort onda tankar, eccellenza. Kanske kommer räddningen, när vi minst anar det.

— ... Mamma, vi är så hungriga och törstiga!

— Tyst barn, jag tycker jag liksom hör röster! — Hitåt, hitåt! Hjälp! Hjälp! Vi är tre barn och två kvinnor instängda här nere! I alla helgons namn, hjälp oss ut! ... Concetta spände sina hörselnerv till det yttersta, äfven Lucilla sträckte sig fram i lyssnande ställning och Pietra och Annunziata vågade knappast andas ...

Men intet svar kom.

— Gud hjälpe oss, det var visst inbillning. Heliga jungfru, bed för oss!

Under tunga snyftningar slöt Concetta Tonio i sina armar. Pietra och Annunziata tryckte sig gråtande intill hvarandra, och Lucilla slöt ögonen med en suck af längtan efter döden.

Så sutto de alla, stilla och orörliga, tills någon ny jordstöt kom dem att spritta till och liksom återvakna till lifvet och åter känna törstens och hungerns kval.

— Eccellenza, tror ni att natten närmar sig? frågade Concetta vid ett sådant tillfälle. Hennes stämma hade blifvit så försvagad, att den knappast nådde fram till den motsatta sänggafveln.

Lucilla strök sig med handen öfver pannan och försökte samla sina tankar.

— Natten — — sade hon långsamt. — Har vi inte haft natt hela tiden? Men säg syster och du.

— Som du vill, eccellenza.

— Om det blott vore den eviga natten ...

— Mamma! Mamma! ... Mamma! Hör du inte?

— ... Hvad är det, barn? Jag ... förmår knappt ... längre få ... ett ord öfver mina läppar.

— Det är röster ofvanpå, och det gräfvades med spadar!

— ... Jag trodde mig också höra ... röster ... Hör du ... rätt? För mig ... susar det blott för öronen ...

— Det är många, som talar! Hjälp! Hjälp! ropade Annunziata med sin klara, klingande barnstämma.

— Är det någon där nere? kom svaret från en kör af röster.

— Vi är fem, och här är så mörkt, och vi är så törstiga!

— Var inte ängsliga! Snart är ni ute i det fria, och vatten har vi till öfverflöd!

— Hör du, mamma! jublade Annunziata.

— ... Ja, ja ... kom ... men jag är visst ... nära ... döden ...

Ljudet från de arbetande hackorna och spardarne kom närmare och närmare, och vänliga stämmor ropade uppmuntrande ord.

Med ens silade en ljusstrimma ned i det rådande mörkret och belyste svagt och osäkert det underjordiska fångelset.

Sammanstörtade murar trängde sig på hvarandra, och trossbottnar, möbler och takbjälkar hade bildat ett osäkert hvalf öfver bädden, där fem människovarelser lågo hopkrupna.

Lucilla tycktes icke märka, hvad som försiggick omkring henne. Hennes ögon voro slutna, och den ena handen hängde slappt ned uteder sängkanten.

Men Concetta hade åter öppnat ögonen, och hon tryckte Tonio intill sig, under det de förtorkade läpparne uttalade en tacksägelse till madonnan.

Annunziata kysste och kysste småsiskonens händer, höll blott upp emellanåt för att ropa till befriarne:

— Mera ljus, mera ljus!

Småningom och med försiktighet aflägsnades bjälke efter bjälke, skåp och dörrar, hopade tegelstenar och murbruk. Med ens nedströmmade en flod af ljus.

— Nu sticker vi ned en stege och kommer så för att hämta er ur grafven! klang det däruppe som en påskhälsning.

Concetta ryckte till sig öfverlakanet för att därmed skylla sin nakenhet.

— Rädda först vårt herrskaps dotter, sade

hon med svag stämma och visade på Lucilla för den nedklättrande soldaten.

— Barnen först! Soldaten tog Tonio under sin kapp och förde honom skyndsamt med sig upp, där välvilliga händer togo emot honom och gäfvon honom den första vården.

Minuten därpå voro Pietra och Annunziata i säkerhet.

— Mig sist, mig sist! ... Concetta kröp ihop i hörnet för att låta soldaten komma fram till Lucilla.

Denne tog den medvetlösa i sina armar och lyfte henne i höjden. Sedan kunde Concetta äntligen låta rädda sig ...

Det var en öficer med ett halft dussin soldater, som kommit att stanna vid det sammanstörtade huset, bland hvars ruiner flere lik stucko fram. Två af soldaterna fingo order om att gräfv ut och föra bort de döda, de öfriga började sökandet efter ännu lefvande, tills Annunziatas stämma nådde dem.

Tonio drack begärligt ur den fältflaska, som räcktes honom. Hans bleka kinder fingo åter färg, och de långa, mörka ögonfransarne skildes åt.

— Toni äta mat!

— Det var rätt, gosse! Den vänlige soldaten tog fram kex och bananer ur sin ränsel. Frukten skalades väl och kexen bröts sönder, hvarpå bit efter bit stoppades in i den vidt gapande lilla munnen.

— Toni fryser!

— Det finns väl hjälp för det! Soldaten lossade packningen han hade på ryggen och letade fram en liten kofta.

— Toni inga byxor!

— Ja, byxorna, dem får du allt vara utan en stund ... Med dessa ord slog sig soldaten ned på ruinhögarna med korsade ben, tog Tonio på knät och började hvissla en munter stump.

Äfven Annunziata och Pietra voro snart krya och lifliga, som hade de aldrig varit lefvande begrafna, och kunde inte nog beundra hvarandras nya koftor och förkläden. Men Lucilla hade ännu inte återvaknat till medvetande, och Concetta kände åter svagheten öfvermannasig. orkade hvarken röra hand eller fot, förrän det stärkande vin, som hällades ned genom hennes strupe, åter kom pulsarne att slå.

— Ni har räddat mina barn, mitt lif tillhör er, sade hon sakta och försökte kyssa soldatens hand.

Men denne fick brådt med att plocka fram en kjol och en kofta. — Se här, gudmor, ni kan behöfva att få något varmt på er.

Lucillas drag voro dödsbleka. Gång på gång gnedos hennes tinningar med sprit, men utan den minsta verkan.

— Det tycks inte lyckas, sade löjtnanten

Öfver dåliga tänder

klagas allmänt, och skälet är att tänderna icke hållas rena och att de behandlas med skadliga ämnen. Vatten blandadt med något litet Salubrin (icke så mycket att blandningen förorsakar sveda eller kännes obehaglig) är både uppriskande

och gagneligt vid rengörande af tänderna. En dylik blandning är äfven verksam mot tandvärk, men ofta begås härvid det felet, att Salubrinet användes otillräckligt utspäddt och att behandlingen icke fortsättes tills Salubrinet hunnit inbrin (icke så mycket att blandningen förorsakar sveda eller kännes obehaglig) är både uppriskande hålles öfverallt, partilager hos Geijer & C:o, Sthlm.

IDUNS MODELLKATALOG

Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem.

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Per Hallström.

Adolf Wiklund.

Också stora författare få ibland lust att skapa litterära småaker. Nu senast har Per Hallström med sitt skämtstycke "Erotikon" skattat åt genren i fråga. Idén att satirisera den sortens folk, som gjort ett dissektionsobjekt af kärleken och som dagligen och stundligen förpesta luften med en massa floskler om erotikens art och väsen, medan de i själfva verket inte ha en aning om kärlekens stora och mäktiga känsla, är alldeles förträfflig. Mellan tanken och gärningen ligger dock ofta ett större svalg än man tror. Här har den dristigt tänkta satiren krympt ihop till ett låt vara ganska beskt skämt med de moderna erotomanerna, men löjet verkar för stramt, eller, för att citera vår litteraturanalytikers ord, då lustspelet utkom i bokform, "lynnat har svikit författaren och smådekomedien har blifvit tunn, trådtunn och — en liten smula tråkig." Emellertid blef styckets framförande på Dramatiska teatern en intressant händelse, så mycket mera som det gjorde sig starkare i rampljuset än vid läsningen. Dess komiska pondus understöddes också på det kraftigaste af hr de Wahls dräpliga författartyp, Herman Bardolf. Ej på mången god dag har en svensk scen haft att uppvisa någonting ypperligare i fråga om komisk karaktärisering än detta fadt eleganta blötdjur af en diktare, hvars psyche ständigt befinner sig i erotisk transpiration.

Mr Otterbury (hr Personne) i Erotikon.

De öfriga figurerna göra mycket obestämbara intryck, med undantag af uppfinnaren Otterbury, hvilken spelas af hr Personne med hans säkra konst, och professor Serenius, som i hr Lindbergs hand blifvit egenartad nog. Stycket är ju lika fjärran från det verkliga lifvet som öster skiljer sig från väster, och följaktligen ha typerna i det närmaste gått miste om alla de drag, som skulle gjort dem till människor.

Men lider "Erotikon" af en artificiell ton, så är Svenska teaterns

nyhet, den engelska komedien "Mrs Dot" af W. S. Maugham, så mycket lättare att komma till botten med, eftersom djupet är obetydligt. Stycket handlar om en rik och förtjusande bryggåränka mrs Warthley, som energiskt och listigt bedrifver allehanda knep för att få gifta sig med en viss Gerald Helstone. Bryggåränkan, hvilken spelas med mycken grace och motsvarande skälmylne af fru Bosse, får naturligtvis sin eftersträfvade Gerald, och allt slutar i bästa samförstånd. Hr Wingård gör sig bra som det-manliga idealet — käck, ung, varmblodig o. s. v. som han är — och hr Svennberg har den angenäma lotten att liksom i Shaws och Wildes pjäser gå omkring och säga gaddiga roligheter, som salongen ögonblickligen kvitterar med skrattsalfvor.

Den nya farsen af Feydeau, "Hett om öronen", som på Vasateatern aflöst "Bland baldre riddersmän" ha vi till dels varit med om förr i den outröttlige författarens tidigare muskeldramatik. Men det inverkar föga. Denna hvirflande snurra af galenskaper är medryckande, det kan inte hjälpas, och här har dessutom tillkommit ett nytt moment, dubbelgångaren, som hr Hedlund utför med en tränad förvandlingskonstnärns rapiditet och inför hvilka oväntade uppenbarelser man ger sig på nåd och onåd. Men stryker de groft oanständiga replikerna i första akten, herr direktör! De roa inte ens en fondmäklare. — Stycket spelas öfver hela linjen med fransk liflighet och godt humör, och den fysiska uthålligheten mattas först i tredje akten, då äfven publiken skrattat sig trött.

Laura Triewald (fru Håkansson) i Erotikon.

Peter Fjelstrup, den utmärkte danske komikern, gästspelar på Östermalmsteatern. Hans första uppträdande har varit som teaterdirektören i "Sabinskornas bortrövande." Den breda, dristiga komik, som utgör hr Fjelstrups konstnärskapital, höjer den i sig själf medelmåttiga farsfiguren till en märklig scenisk gestalt. Kanske att färgklickarne här och hvar bredas väl tjockt, att den skapande fantasien stundom blir något själfsvåldig. Men med den danske konstnärns säkra teknik som stöd, kunna äfven öfverdrifterna försvaras.

Det egyptiska ökenspelet "Uarda", hvarmed en flock Lunda-studenter nyligen eröfrade stockholmarne, visade hur populärt studentspexet allt fortfarande är. Den parodiska historien om Farao och hans "sköna, barnkära dotter" tillhör också den kvickare studentdikten, liksom kupletternas röjde en satirisk ådra af betydlig ymnighet. Utförandet stod jämväl vokalt som dramatiskt så högt, att yrkesskådespelare kunde haft ett och annat att lära.

Operans tredje symfonikonsert bjöd på ett alltigenom förträffligt program. Brahms symfoni nr 3 F-dur äger friskhetens och klarhetens ovärderliga egenskaper, och i J. Sibelius' tondikt "En saga" möter

Julia Hedlinger (frkn Borgström) i Erotikon.

ett originellt konstnärstemperament jämte en böljande och sjundande fantasi, som framkalla medryckande tonbilder i en orkesterform af än yppig, än vild skönhet. Adolf Wiklunds pianokonsert i E-moll, hvilken avslutade programmet, verkademed en solig vårdags friskhet; man förstod att komponisten erfariten äkta skaparglädje vid nedskrivandet af dessa vingeburna melodier. De olika tonverken spelades med stor bravur under hr Järnefelts ledning, och i pianokonserten utförde frkn Aurora Molander klaverpartiet på ett sätt, som utan öfverdrift kunde kallas glänsande.

I öfrigt har den konstnärliga lifaktigheten inom operans murar de senaste veckorna varit stor, tack vare den danske operasångaren Wilhelm Herolds gästutträdanden i "Carmen", "Lohengrin", "Aida", "Trubaduren" m. fl. operor. Hans glänsande sångkonst och lika glänsande dramatiska gestaltsförmåga stå på samma höjd som vid konstnärns föregående besök. Bland nordiska operasångare intar han ovedersägligen främsta platsen.

Af Brysselkvartettens själfulla ensemblespel har hufvudstadspubliken haft tillfälle att njuta äfven denna säsong, och likaså af pianisten Edouard Rislers utsökta föredragskonst i ett par program upptagande hufvudsakligen Beethoven och Chopin.

Konsertföreningen högtidlighöll vid sin tredje konsert hundraårsdagen af Jos. Haydn's död genom uppförandet af mästarens symfoni i D dur, nr 7 af de s. k. London-symfonierna. Det var en frisk programledning, denna glädjestrålade tondikt, som är idel kvickhet och lätt lynne från början till slut. Därefter följde Wilhelm Stenhammars pianokonsert nr 2 D moll samt en orkesterdikt, Midvinter, af samme komponist, den förra en vild och lidelsefull musikalisk själfbekännelse, en ypperlig representant för nysvensk musik, den senare en karaktäristisk tonbild från Dalarne af folklig natur. I pianokonserten utförde tonsättaren på ett glansfullt sätt den svåra och intressanta pianostämman, och hr Tor Aulin ledde det hela med intressefylld energi.

Slutligen har Filharmoniska sällskapet uppfört Mendelssohns oratorium "Paulus", hvars något gulnade färgning dock ännu i dag förmår tjusa på samma sätt som man njuter af gamla stick eller af att höra gamla legender berättas vid en brasa i skymningen.

Slawjanski-kören från St. Petersburg har gjort en originell insats i vårt musiklif genom framförandet af ryska folk- och danssånger, sjungna med präktiga, ehuru okultiverade röster. Körens samtliga medlemmar voro iklädda lysande ryska nationaldräkter, hvilka gjorde en ypperlig effekt.

ARIEL.

A. Blomberg foto.

Uppgif lifvidd (under armarna), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjölsmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktsmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktsmönster 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af lifvidd insändes till Mästerns samuuelegatan 43, Stockholm

Iduns Mönsterafd.

Ett par intressanta konstverk.

I BUKOWSKIS konsthandel härstädes exponeras för närvarande till försäljning bland annat några större dekorativa oljemålningar, bland hvilka vi här återge ett mytologiskt motiv, original af Salvator Rosa, i en synnerligen praktfull skulpterad ram. Äfven exponeras under några dagar en byst i Carraramarmor af Rossini, utförd af den celebre italienske skulptören Bartolini (Lorenzo) * 1777 † 1850.

Bysten utfördes, då Rossini af politiska skäl höll sig dold i en villa utanför Firenze, och lär vara den enda originalbyst som finnes af Rossini, samt det enda porträtt där den store kompositören framställes i mustascher och med afrakadt kindskägg. Därest ej den intressanta och värdefulla bysten — hvaraf originalgipsafgjutningen finnes i Bartolinis museum i Firenze — genom någon mecenats ingripande hamnar i någon af våra offentliga samlingar el. privatgallerier, torde den komma att erbjudas åt något af kontinentens muséer, där Bartolini ej är representerad.

Engelsk suffragett med man.

mundigande af té och smörgåsar. Så fredliga och snälla kan man få de otäcka karlarna i England, mina herrar! Det finns tyvärr ringa hopp att vi i vårt efterblifna land någonsin skola komma därefter.

Därtill behöfva vi först en ny kvinnotyp, hvars nödvändighet också diskuterats i dagspressen jämsides med frågan om den stackars Belzebub's afskaffande. Jag har förslagsvis uppgjort en skiss till denna kommande kvinnotyp, hvilken det skulle göra mig en glädje, om ni ville betrakta i fem sekunder. Är den inte treflig?

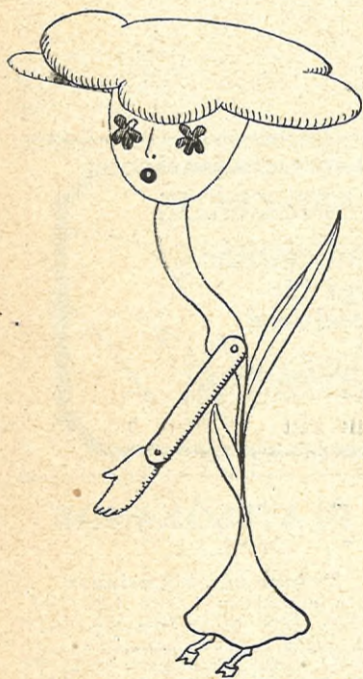
Om jag talar med prisdomarne, får den nog andra pris i täfningen om stockholmskan.

WALDECK.

Förslag till ny kvinnotyp.

P. S. Just nu meddelas mig, att öfverenskommelsen om mitt erhållande af första pris i Iduns täfning är omöjlig att hålla, emedan mitt förslag inte är iklädt den moderna hatten. En modern stockholmska utan modern hatt! Omöjligt.

Mitt bidrag till täfningen om stockholmskan.

J A, NU sitter ni naturligtvis och försöker tota ihop den vackraste stockholmska, ni vet, till Iduns pristäffning. Förslagen skola vara inlämnade den 1 april — märk: den första april! — och redaktör Nordling och jag i kompis ha till den betydelsefulla dagen lagat ihop ett litet lustigt skämt åt er.

Saken är nämligen den, att första priset redan är bestämdt åt undertecknad för min här återgifna teckning af stockholmskan, hvilken icke kan öfverträffas i

till det. Han tar nämligen absolut första pris som bostonvalsör, påstår Sveriges valskung, hr Pinet. Det senare sättet är onekligen behagligare är det förra, och faran att bryta nyckelbenen under loppet betydligt mindre.

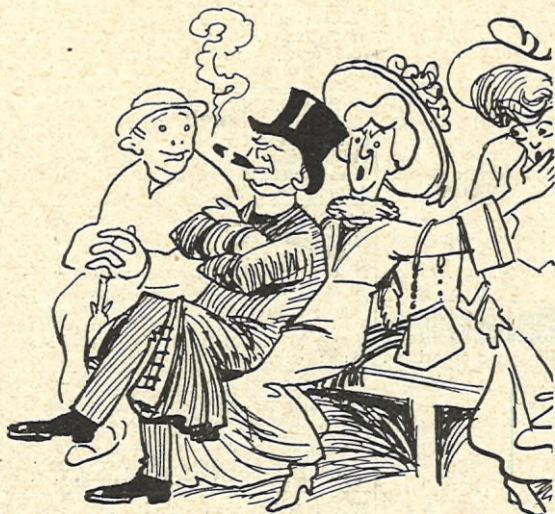
Däremot får svensken som gentleman inte något pris af Elsa Törne. Men så måtte det också vara en buffel. Han nekar absolut att bära hennes kappsäckar, han säger inte ens tack, när han får öppna en grind

Gref Clarence pristagare i boston.

skönhet. Hon har nämligen ögon som violer, mun som ett körsbär, ett hår som en sommarsky, hals som en gasell, en midja som en liljestängel, armar och händer af alabaster och fötter som en hind. Det duger, hva?

Så lätt kniper man minsann inte alltid första pris. Dock lär det vara lätt nog för greve Clarence von Rosen. Förr red han sig till det, nu dansar han sig

Svensken som gentleman.

åt henne, och gud vet om han inte rent af sätter sig på henne i spårvagn i stället för att stiga upp och bjuda henne plats.

Nej, då är den engelske gentlemanen vida behagligare att skåda, tycks det. För inte länge sedan var en engelsk suffragett mrs Coates-Hansen här med sin man och förevisade honom i hushållsskolan vid V. Trädgårdsgatan under in-

Därför har jag ritat ett nytt förslag med det nyaste hattmodet. Jag får väl åtminstone ett extrapris, om det så bara skulle vara en femma eller så, säj, herr redaktör?

Jag behöfver det till hundskatt.

D. S.

Stockholmskan i den modernaste hatten.

